

Centrul pentru
Dezvoltare Educațională

Participarea tinerilor/-elor alegători/-oare la procesul de votare: Ne implicăm azi în democrația de mâine!

Această broșură a fost finanțată de un grant oferit de Departamentul de Stat al SUA. Opiniile, constatările și concluziile din broșură aparțin Asociației Obștești Centrul de Instruire și Dezvoltare Educațională și nu reflectă neapărat pe cele ale Departamentului de Stat al SUA.

Cuprins:

Cuvânt de salut	3
Participarea tinerilor la procesul electoral și politic	4
Scurt istoric despre dobândirea dreptului la vot	5
Statistica participării tinerilor la vot în Moldova	6
Care sunt pașii votării	7
Importanța participării la vot a tinerilor	8

Acronime:

BESV – Biroul Electoral al Secției de Votare

CEC – Comisia Electorală Centrală

RSA – Registrul de Stat al Alegătorilor

Cuvânt de salut

Schimbările necesită implicare. Niciodată schimbările la nivel înalt nu se vor produce dacă tinerii nu vor manifesta activism și spirit civic. Tinerii sunt agenți ai ambiției în realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă și producerea schimbării.

Exercitarea dreptului la vot este unul dintre cele mai importante drepturi și responsabilități pe care le are un cetățean. Începând cu vârsta de 18 ani, în Moldova tinerii sunt calificați să voteze. Aceasta reprezintă o oportunitate extraordinară pentru ei de a decide care va fi direcția localității sau a țării unde locuiesc.

În scopul de a contribui la sporirea cunoștințelor electorale ale tinerilor/-elor alegători/-oare despre procesul electoral, procedura de vot, pașii care trebuie parcurși pentru ca fiecare să-și exercite dreptul la vot în secția de votare, Centrul pentru Dezvoltare Educațională și-a propus să informeze tinerii alegători despre particularitățile procesului de votare și să promoveze importanța participării la vot a tinerilor.

Dragă tinere alegător, votul reprezintă unul dintre cele mai importante lucruri pe care le poți face pentru tine și pentru comunitatea ta. La nivel macro, pare ușor să crezi că ești o singură persoană și că votul tău nu face mare diferență. Dar, votul tău întotdeauna contează. Nu renunța la șansa de ați alege lideri/-e și reprezentanți/-te care vor face lucruri importante pentru tine. Când toată lumea votează, toată lumea beneficiază.

Cu drag,

Cristina Berlinschii

Coordonatoarea proiectului "Exersează-ți dreptul la vot - Informarea tinerilor alegători despre procesul electoral și procedura de vot"

Chișinău, octombrie 2020

Participarea tinerilor la procesul electoral și politic

Absența tinerilor de la procesul electoral este o problemă a democrației. Alegerile joacă un rol vital într-un sistem democratic. Datorită rolului unic al alegerilor într-un sistem democratic, votul are un loc special printre numeroasele forme de participare politică în care cetățenii se pot angaja pentru a influența conducerea statului.

Atunci când există obstacole în calea participării la procesele electorale, tinerii se pot simți lipsiți de putere. Mulți tineri tind să creadă că vocile lor nu vor fi auzite sau că nu vor fi luate în serios. Acest lucru face ca tinerii să fie din ce în ce mai excluși să ia parte la luarea deciziilor sau la dezbateri despre probleme cheie social-economice și politice, în ciuda sensibilității lor pentru necesitățile în raport cu echitatea socială, diversitate culturală sau implicarea la procesul decizional etc.

Pentru a face diferența pe termen lung, este esențial ca tinerii să fie implicați în procesele politice și să aibă un cuvânt de spus în formularea politicii de mâine. Participarea nu este doar un drept, ci și o punte crucială pentru a construi o societate stabilă care să răspundă nevoilor specifice ale generațiilor tinere. Pentru ca tinerii să fie reprezentați în mod adecvat în instituțiile politice, în procesele decizionale, în special în alegeri, acestora trebuie să li se ofere cunoștințele și capacitatea necesară pentru a participa într-un mod semnificativ la procesul decizional.

Educația electorală a tinerilor alegători cu privire la procesul electoral și politic poate crea obiceiuri pe tot parcursul vieții, poate crea un dialog familial despre cetățenie activă și spori creșterea participării la vot. Astfel, s-a născut ideea proiectului “Exersează-ți dreptul la vot – Informarea tinerilor alegători despre procesul electoral și procedura de vot”. Scopul proiectului este de a familiariza tinerii alegători cu procesul electoral, procedura de votare, pașii ce urmează a fi parcurși pentru a vota, în special de a sensibiliza tinerii alegători cu privire la importanța implicării în exercițiul electoral în cadrul alegerilor prezidențiale din 1 noiembrie 2020, stimularea acestora de a fi mai activi în ziua scrutinului, dar și pentru a crește gradul de conștientizare și informare a tinerilor votanți din Moldova în domeniul alegerilor.

Acest proiect este finanțat de un grant oferit de Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii, căruia îi mulțumim pentru suportul și încrederea oferită Asociația Obștească Centrul pentru Dezvoltare Educațională.

Scurt istoric despre dobândirea dreptului la vot

Exercitarea dreptului nostru de vot este o libertate civilă pe care adesea o luăm de la sine înțeles ca pe ceva normal, ceva ce merităm. Însă, istoria ne arată că votul universal este un privilegiu relativ recent. Nu întotdeauna votul a posibil sau simplu să poată fi exercitat ca în ziua de astăzi.

Primele forme clare de democrație au apărut în Grecia Antică, mai precis în orașul-stat Atena. Însă acolo, doar bărbații atenieni care își terminaseră pregătirea militară aveau dreptul de a vota. Procentajul populației ateniene care vota liber în acele timpuri varia între 10-20 % dintre toți locuitorii cetății. Femeile aveau drepturi și privilegii limitate și erau cu greu considerate cetățeni.

Primele alegeri în care au avut dreptul să voteze toți cetățenii indiferent de sex, orientare politică, clasă socială sau religie au avut loc de abia în Perioada Modernă.

Lupta femeilor pentru a obține drepturi politice egale cu bărbații a început în secolul al XIX-lea, dar a capătat o amploare la începutul secolului XX, în contextul mișcării de emancipare a femeii. Votul feminin are totuși o poveste lungă, care continuă încă și în zilele noastre.

În anul 1791, în Declarația pentru Drepturile Femeilor, Olympe de Gouget declara: „Dacă femeile au dreptul de a muri pe eșafod la fel ca bărbații, ele trebuie să aibă atunci și dreptul de a vota ca ei”. În anii următori, diverse publicații conduse de femei vor încerca să obțină această egalitate mult visată și să convingă guvernele să acorde drept de vot femeilor.

Acordarea votului a mai întârziat până în preajma celui de-Al Doilea Război Mondial și mai apoi după acesta: Spania (1931), Franța (1944), Belgia (1946), Italia (1946), Iugoslavia (1946) și România (1946).

Exercitarea dreptului la vot este produsul speranțelor, viselor și a muncii asidue a celor care au luptat pentru drepturile civile și este o responsabilitate civică a fiecăruia dintre noi.

Istoria ne arată cât de greu a fost obținut dreptul la vot. Această broșură lansează o provocare: ce ar fi ca toți alegătorii (în special tinerii/-ele) să respecte lupta dusă zeci de ani pentru dobândirea dreptului la vot și să omagieze acest rezultat prin participarea la vot?

Statistica participării tinerilor la vot în Republica Moldova

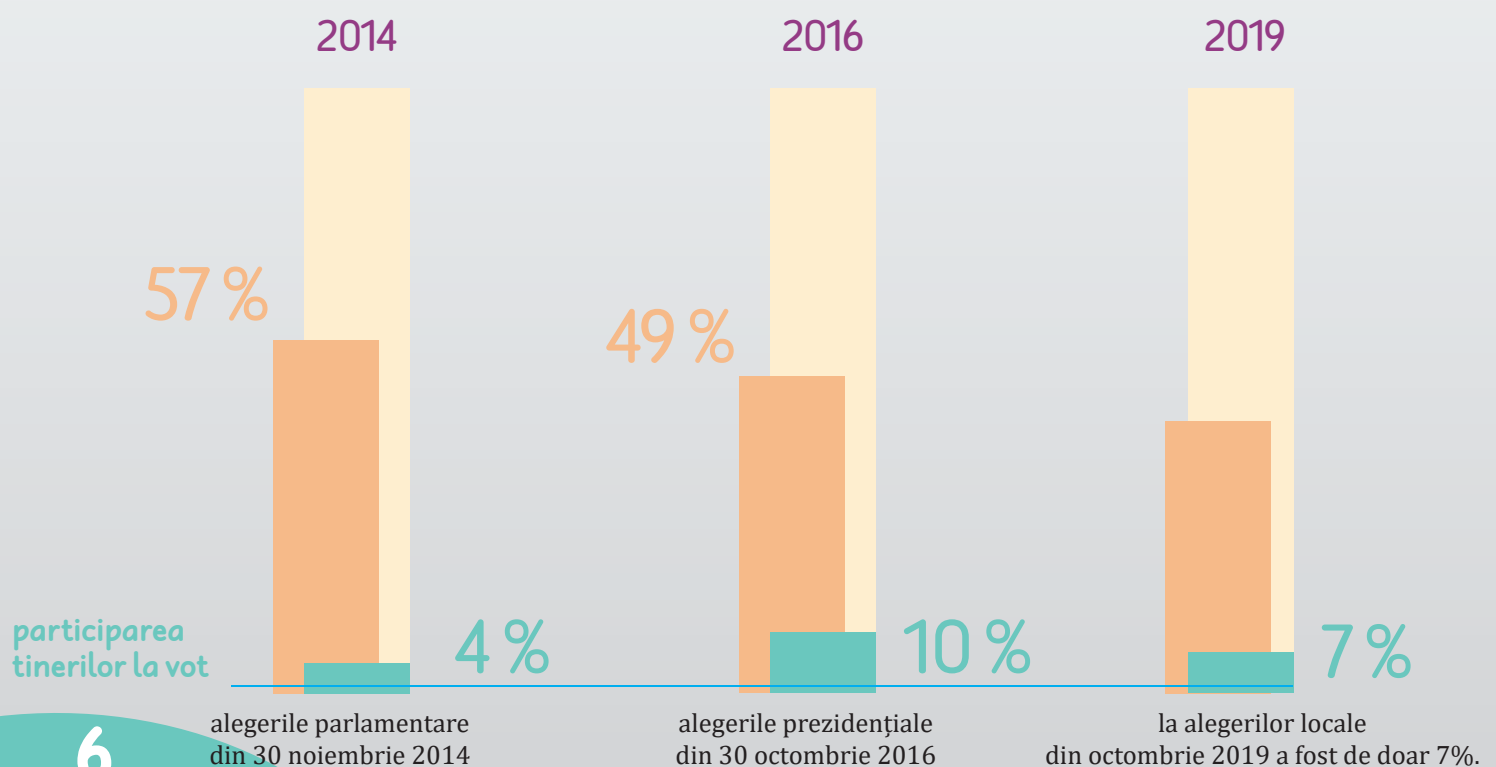
Absenteismul la vot al tinerilor este caracterizat de cifre îngrijorătoare, prin urmare încurajarea și motivarea tinerilor să meargă la vot a devenit indispensabilă.

În Republica Moldova, spre exemplu la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014 au participat la vot cca 28,8 % tineri cu vârsta cuprinsă între 18 – 35 ani. După criteriul de vârstă, s-a stabilit că 4,2 % au fost votanți cu vârsta cuprinsă între 18-21 ani și 24,4 % cu vârsta cuprinsă între 21-35 ani. Cifrele indică o participare scăzută comparativ cu rata de participare a adulților, care a constituit peste 70%. Rata de participare la vot în alegerile parlamentare din 2014 a fost de 57,2%.

La alegerile prezidențiale din 30 octombrie 2016 prezența la vot a fost de 49 %, ce denotă și scăderea ratei de participare la vot a tinerilor. Astfel, tinerii cu vârsta cuprinsă între 18-25 au votat în proporție de 10%. La alegerile parlamentare din februarie 2019 rata de participare a tinerilor la vot a fost de 8,5%, iar la alegerilor locale din octombrie 2019 a fost de doar 7%.

Aceste cifre indică că odată cu trecerea timpului, rata de participare la vot a tinerilor continuă să scadă. Tinerii participă mai puțini la alegeri, de la un scrutin la altul. Alegerile nu trebuie ignorate, implicarea fiecăruia este primordială. Fie că este vorba de indiferența față de viitorul comunității, fie că este vorba de neîncrederea în clasa politică, migrația, demografia sau nivelul scăzut de informare, tinerii trebuie să fie activi și responsabili civic, iar acest proiect oferă o platformă de informare și educație pentru a contribui la sporirea culturii electorale a tinerilor votanți.

* Raport cu privire la rezultatele alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 30 octombrie 2016

Care sunt pașii votării?

În situația pandemiei cu infecția de COVID-19, alegerile prezidențiale din 1 noiembrie 2020 se vor desfășura în condiții speciale. La intrarea în secția de votare, va trebui obligatoriu purtarea măștii de protecție. Totodată, este recomandat să veniți de acasă cu propriul pix. Ajunși în interior, va trebui să vă dezinfecți mâinile, iar ulterior o să vi se verifice temperatura.

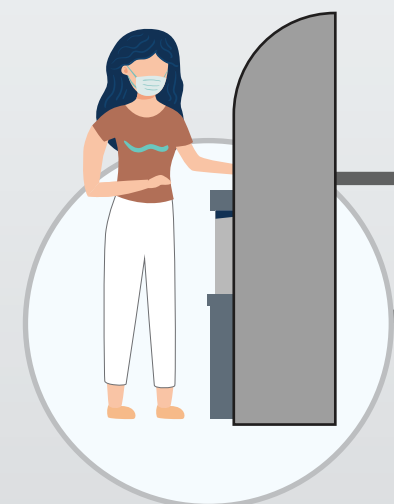

Îndată cum ați intrat în secția de votare, urmează să întreprindeți următorii pași:

1 Pasul 1. Prezentați operatorului, de la distanță, actul de identitate în baza căruia veți vota. Operatorul va verifica dacă sunteți arondat la această secție de votare și nu ați mai votat la o altă secție de votare în cadrul acestor alegeri.

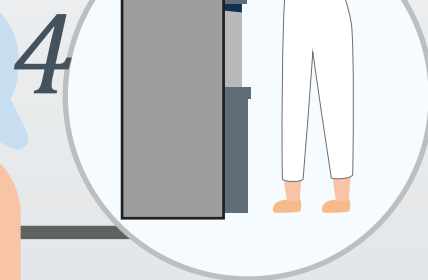

2 Pasul 2. Mergeți la masă unde vă așteaptă membru/-a Biroului electoral al secției de votare (BESV) care va verifica dacă sunteți în lista electorală. Prezentați membru/-i/-ei biroului electoral actul de identitate. La această etapă, va trebui să scoateți masca de protecție și asta pentru ca membrul biroului să vă poată identifica.

3 Pasul 3. Semnați în lista electorală în dreptul numelui dvs. Important este să folosiți propriul pix. Membru/-a biroului electoral vă va înmâna buletinul de vot.

Pasul 4. Intrați de unul singur în cabina pentru vot secret pentru a completa buletinul de vot.

5 Pasul 5. Aplicați ștampila cu inscripția "Votat" în interiorul cercului din patruleterul în care este tipărit numele și prenumele concurentului/-ei electoral/-e pentru care vă dați votul. Cercurile din celelalte patruletere trebuie să rămână curate.

Nu stați prea mult în cabina de vot.

6 Pasul 6. Plițați buletinul de vot și introduceți-l în urna de vot.

La ieșirea din secția de votare se recomandă să vă dezinfecți mâinile.

Durează cca. 10 minute pentru a-ți exercita dreptul la vot în siguranță!

Importanța participării tinerilor la vot

Această broșură este pur informativă și nu îți va spune cu cine sau ce program electoral să votezi. Îți va aminti că votul este o alegere în multe feluri, iar prima alegere pe care o faci – este de a vota sau a nu vota. Toate drepturile tale provin din existența ta de om și cetățean/-ă al acestei țări. Inclusiv votul. Votul tău – care este un drept în sine și o responsabilitate. Transformă-l în mandate și alege pe cineva care să te reprezinte. Nu alege absenteismul, căci a nu vota este în sine acceptarea alegerii majorității. Noi credem că votul este o responsabilitate față de ceilalți.

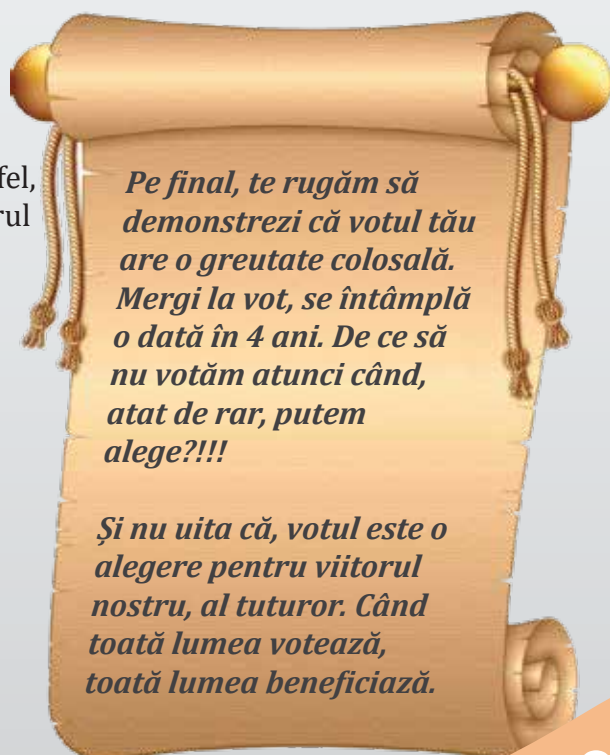
Iată câteva exemple practice despre “greutatea” unui singur vot:

Exemple din istoria omenirii la nivel global

- - În 1645, cu un singur vot diferență, Oliver Cromwell a preluat controlul Angliei.
- - În 1649, diferența de un singur vot a decis soarta regelui englez Charles I de a fi executat.
- - În 1768, un singur vot l-a salvat pe președintele american Andrew Johnson de a fi pus sub acuzare.
- - În 1776, cu un singur vot diferență, limba oficială în America a devenit engleza, în loc de germană.
- - În 1876 doar un singur vot în plus l-a adus pe Rutherford Hayes în funcția de cel de-al nouăsprezecelea președinte al SUA.
- - În 1876, doar un singur vot a decis soarta regimului constituțional din Franța, unde a fost lichidată monarhia și instituită Republica.
- - În 1923, cu un singur vot diferență, Adolf Hitler a preluat controlul Partidului Nazist și a schimbat cursul istoriei.

Exemplu din Republica Moldova

- În 2015, în turul doi al alegerilor locale au fost înregistrate rezultate electorale neobișnuite. Astfel, în localitatea Vișniovca, raionul Cantemir, primarul a fost ales cu o diferență de un singur vot.

Pe final, te rugăm să demonstrezi că votul tău are o greutate colosală. Mergi la vot, se întâmplă o dată în 4 ani. De ce să nu votăm atunci când, atât de rar, putem alege?!?!

Și nu uita că, votul este o alegere pentru viitorul nostru, al tuturor. Când toată lumea votează, toată lumea beneficiază.

